Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2019. gada 7. martā*

Civildienests – Akreditēts deputāta palīgs – Līguma izbeigšana – Uzticības saiknes zudums – Ārējas darbības – Acīmredzama kļūda vērtējumā – Prasība par kaitējuma atlīdzību

Lietā T-59/17

L, ko pārstāv *I. Coutant Peyre*, advokāts,

prasītājs,

pret

Eiropas Parlamentu, ko pārstāv *Í. Ní Riagáin Düro* un *M. Windisch*, pārstāves,

atbildētājs,

par, pirmkārt, prasību, kura pamatota ar LESD 270. pantu un ar kuru tiek lūgts atcelt Parlamenta 2016. gada 24. jūnija lēmumu par prasītāja akreditēta deputāta palīga līguma izbeigšanu, un, otrkārt, prasību piešķirt atlīdzību par morālo kaitējumu, kas prasītājam esot nodarīts,

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs S. Žervazonī [*S. Gervasoni*], tiesneši L. Madise [*L. Madise*] (referents) un R. da Silva Pasošs [*R. da Silva Passos*],

sekretārs: E. Kulons [*E. Coulon*],

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 2014. gada 22. maijā Eiropas Parlaments pieņēma darbā prasītāju L pēc kāda Parlamenta deputāta pieprasījuma (turpmāk tekstā – "Eiropas Parlamenta deputāts"). Viņš tika nodarbināts kā šī deputāta akreditēts palīgs (turpmāk tekstā – "ADP") atbilstoši līgumam, kas attiecās uz laikposmu no 2014. gada līdz 2019. gadam.

2 2016. gada 25. februārī Eiropas Parlamenta deputāts nosūtīja Institūcijai, kas pilnvarota noslēgt darba līgumus (turpmāk tekstā – "IPNL") rakstisku lūgumu izbeigt prasītāja ADP līgumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

3 2016. gada 21. aprīlī pēc IPNL aicinājuma prasītājs piedalījās sanāksmē, kurā IPNL viņu informēja par iemesliem, kas minēti Eiropas Parlamenta deputāta lūgumā izbeigt viņa ADP līgumu.

4 2016. gada 9. maijā prasītājs nosūtīja IPNL paziņojumu (turpmāk tekstā – "2016. gada 9. maija paziņojums"), lai sniegtu savus apsvērumus par lūgumu izbeigt viņa ADP līgumu.

5 2016. gada 25. maijā, kā norādīts prasības pieteikumā, vai 2016. gada 26. maijā, kā norādīts iebildumu rakstā, prasītājs tika uzaicināts uz otro interviju ar IPNL saistībā ar 2016. gada 9. maija paziņojumu.

6 2016. gada 31. maijā notika Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības (turpmāk tekstā – "PDNK") 139. panta 3.a punktā paredzētā samierināšanas procedūra.

7 Ar 2016. gada 15. jūnija e-pasta vēstuli Parlamenta samierinātājs konstatēja, ka puses vairs nevar sadarboties, un izbeidza samierināšanas procedūru.

8 2016. gada 24. jūnijā Parlaments paziņoja prasītājam lēmumu par viņa ADP līguma izbeigšanu (turpmāk tekstā – "lēmums par līguma izbeigšanu"). Šajā lēmumā IPNL norādīja, ka, "tā kā uzticība [bija] attiecību starp [Eiropas Parlamenta deputātu] un [viņa] [ADP] pamatā, tā nolēma izbeigt [viņa] līgumu atbilstoši [PDNK] 139. panta 1. punkta d) apakšpunktam ar pamatojumu, ka šī uzticība [bija] pārtraukta tādēļ, ka [viņš] neievēroja noteikumus par ārējo darbību veikšanu".

9 Lai apstrīdētu lēmumu par līguma izbeigšanu, prasītājs 2016. gada 19. septembrī iesniedza sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu (turpmāk tekstā – "Civildienesta noteikumi") 90. panta 2. punktam, kurš ir piemērojams pārējiem darbiniekiem atbilstoši atsaucei uz Civildienesta noteikumu VII sadaļu, kas ietverta PDNK 117. pantā.

10 Ar 2017. gada 24. janvāra vēstuli Parlamenta ģenerālsekretārs noraidīja sūdzību. Viņš norādīja, ka no prasītāja lietas materiāliem izriet, ka ADP līguma darbības laikā prasītājs bija veicis ārēju darbību, ko veidoja juridiskās profesijas pienākumu pildīšana, iepriekš neiesniegdams lūgumu piešķirt atļauju, tādējādi pārkāpjot Civildienesta noteikumu 12.b pantu, saskaņā ar kuru "[..] ierēdnim, kurš vēlas iesaistīties ārējā apmaksātā vai neapmaksātā darbībā vai veikt uzdevumu ārpus Savienības, vispirms jāsaņem iecēlējinstitūcijas atļauja [..]". Šajā saistībā viņš atgādināja, ka šis pienākums prasītājam noteikti ir zināms gan saistībā ar to, ka viņam ir juridiskā izglītība, gan saistībā ar iepriekšējo darbu Parlamentā laikā no 2005. gada līdz 2007. gadam, kad prasītājs bija saskāries ar tādu pašu problēmu. Tāpat viņš norādīja, ka sarakstē ar Parlamenta dienestiem prasītājs bija atkārtoti atzinis, ka minētā līguma darbības laikā viņš patiesībā bija veicis citas darbības, kas neietilpst viņa līgumsaistībās.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

11 Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2017. gada 24. janvārī, prasītājs lūdza viņam piešķirt bezmaksas juridisko palīdzību. Šis pieteikums tika reģistrēts ar numuru T-59/17 AJ.

12 Prasītājs cēla šo prasību ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 14. aprīlī.

13 Ar 2017. gada 5. septembra rīkojumu Vispārējās tiesas priekšsēdētājs noraidīja pieteikumu par juridisko palīdzību.

14 Saņēmusi pieteikumu, ko prasītājs iesniedzis, pamatojoties uz Reglamenta 66. pantu, Vispārējā tiesa anonimizēja šo tiesvedības pusi šā sprieduma publiskajā versijā.

15 Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši organizēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai saskaņā ar Reglamenta 106. panta 1. punktu, Vispārējā tiesa (devītā palāta), uzskatīdama, ka lietas materiāli tai ir pietiekami skaidri, atbilstoši Reglamenta 106. panta 3. punktam nolēma izskatīt prasību bez tiesvedības mutvārdu daļas.

16 Prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt lēmumu par līguma izbeigšanu;

– piespriest Parlamentam pārskaitīt "atlīdzību par morālo kaitējumu" 100 000 EUR apmērā;

– piespriest Parlamentam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 Parlamenta prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību kā daļēji nepieņemamu un katrā ziņā kā nepamatotu;

– piespriest prasītājam atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par atcelšanas prasījumiem

18 Prasības pieteikumā prasītājs izvirza astoņus pamatus: pirmkārt, par Civildienesta noteikumu 22.b panta 1. punkta par trauksmes cēlēju aizsardzību pārkāpumu, otrkārt, par pamatojuma neesamību, treškārt, par acīmredzamu kļūdu vērtējumā, ceturtkārt, par samērīguma principa pārkāpumu, piektkārt, par rūpības pienākuma neievērošanu, sestkārt, par atbildes nesniegšanu uz prasītāja palīdzības lūgumu un tiesību uz aizstāvību un "tiesību uz samierināšanas procedūras izmantošanu" pārkāpumu, septītkārt, par piekļuves dokumentiem neesamību un, astotkārt, par pilnvaru nepareizu izmantošanu.

19 Replikas stadijā prasītājs izvirzīja devīto pamatu par ļaunprātīgu atlaišanu.

20 Vispirms ir jāizvērtē trešais pamats par acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

Par trešo pamatu, kas attiecas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā

21 Prasītājs būtībā apgalvo, ka, uzskatot, ka uzticības saikne varēja tika pārtraukta tādēļ, ka par viņa veiktajām "ārējas darbībām" netika paziņots atbilstoši Civildienesta noteikumu 12.b panta 1. punktam, Parlaments ir pieļāvis acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

22 Šajā saistībā prasītājs uzsver, ka Eiropas Parlamenta deputātam bija zināms par attiecīgajām darbībām, kas esot tikušas veiktas pēc viņa norādījumiem un viņa labā un kam esot bijis krāpniecisks raksturs. Līdz ar to prasītājs uzskata, ka Parlaments acīmredzami kļūdaini ir uzskatījis, ka šo darbību veikšanas rezultātā varētu tikt zaudēta minētā deputāta uzticība viņam.

23 Prasītājs piebilst, ka Parlaments veic daļēju 2016. gada 9. maija paziņojuma lasījumu. Atbilstoši viņa norādītajam Parlaments uzskata, ka viņš bija "atzinis" ārējo darbību esamību, slēpjot šo "darbību" kontekstu, proti, to, ka par minētajām darbībām tika iesniegta sūdzība [*konfidenciāli* [1]] prokuratūrai un

1 Konfidenciālie dati ir aizsegti.

Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un ka tās tikušas uzsāktas pēc Eiropas Parlamenta deputāta rīkojuma, kuram tātad par to bijis zināms. Viņš apgalvo, ka šādas darbības, ņemot vērā kontekstu, kādā tās tikušas veiktas, nevar raksturot uzticības zaudēšanu, ko minētais deputāts ir norādījis lēmumā par līguma izbeigšanu. Tādējādi, norādot šo darbību veikšanu kā iemeslu uzticības zaudēšanai, Parlaments esot pieļāvis acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

24 Parlaments atbild, ka ADP ir Civildienesta noteikumos paredzēts pienākums ievērot noteiktu administratīvu procedūru, proti, lūgt IPNL atļauju, lai varētu veikt ārēju darbību. Šajā lietā lēmums par līguma izbeigšanu esot pamatots ar neatgriezenisku uzticības saiknes pārtraukšanu starp prasītāju un Eiropas Parlamenta deputātu tādēļ, ka prasītājs neesot ievērojis savu pienākumu paziņot par ārējām darbībām atbilstoši Civildienesta noteikumu 12.b pantam.

25 Šajā saistībā Parlaments uzsver, ka 2013. gada 11. septembra spriedumā L/Parlaments (T-317/10 P, EU:T:2013:413, 68.–70. punkts) Vispārējā tiesa uzskatīja, ka uzticības saiknes pastāvēšana nav balstāma uz objektīviem apstākļiem un tiesa to nevar pārbaudīt, jo Vispārējā tiesa nevar ar savu vērtējumu aizstāt IPNL vērtējumu, "bet tikai pārbaudīt, vai fakti, kas ir iestādes skaidri izteikta lēmuma pamatā, atbilst patiesībai". Tā tas esot šajā gadījumā. Uzticības saikne starp Eiropas Parlamenta deputātu un prasītāju esot tikusi pārtraukta tādēļ, ka prasītājs veicis ārējas darbības, pārkāpjot Civildienesta noteikumu 12.b panta 1. punktu. Vispirms Parlaments uzsver, ka nevar apstrīdēt, ka prasītājs nav nedz lūdzis, nedz saņēmis nekādu atļauju ārējas darbības veikšanai atbilstoši minētajai tiesību normai. Bez tam sanāksmē ar IPNL un samierinātāju prasītājs esot vairākas reizes apstiprinājis, ka ir veicis šādas darbības. Visbeidzot, prasītājs 2016. gada 9. maija paziņojumā skaidri apstiprinot ārējo darbību faktisku veikšanu.

26 Šajā saistībā Parlaments norāda, ka saskaņā ar judikatūru, lai konstatētu, ka administrācija, izvērtēdama faktus, ar kuriem varētu būt pamatota uz šo vērtējumu balstīta lēmuma atcelšana, ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, pierādījumiem, kas jāsniedz prasītājam, ir jābūt pietiekamiem, lai ar tiem varētu atspēkot administrācijas sniegto vērtējumu ticamību. Citiem vārdiem sakot, pamats, kas attiecas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā, būtu jānoraida, ja pretēji prasītāja iesniegtajiem pierādījumiem apstrīdētais vērtējums vēl joprojām var tikt pieņemts kā patiess un derīgs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 13. jūnijs, *Mocová*/Komisija, F-41/11, EU:F:2012:82, 44. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr prasītājs neesot iesniedzis nevienu pierādījumu, kas ļautu atspēkot Parlamenta secinājumu ticamību.

27 Saskaņā ar PDNK 139. panta 1. punkta d) apakšpunktu "Darba tiesiskās attiecības beidzas (izņemot reģistrēta deputāta palīga nāves gadījumu), [..] ņemot vērā, ka savstarpēja uzticēšanās starp deputātu un reģistrēto deputāta palīgu ir viņu darba attiecību pamatā, paziņošanas termiņa beigās, kas ir norādīts līgumā [..]".

28 Šajā lietā IPNL lēmumā par līguma izbeigšanu norādīja, ka ADP līguma izbeigšanas pamatā ir uzticības saiknes pārtraukšana starp prasītāju un Eiropas Parlamenta deputātu tādēļ, ka nav tikuši ievēroti ārējo darbību veikšanas noteikumi.

29 Šajā saistībā, pirmkārt, lai gan IPNL nav ar savu vērtējumu jāaizstāj attiecīgā Parlamenta vērtējums par to, vai patiešām ir tikusi pārtraukta uzticības saikne, tomēr IPNL ir jāpārliecinās, ka izvirzītais pamatojums ir balstīts uz faktiem, ar kuriem tas var ticami tikt pamatots (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 10. janvāris, RY/Komisija, T-160/17, EU:T:2019:1, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Otrkārt, ja iestāde, kura nolemj izbeigt ADP līgumu, atsaucas it īpaši uz uzticības zaudēšanu, kas ir lēmuma par līguma izbeigšanu pamatā, tiesai ir jāpārbauda, vai šis pamatojums ir ticams. Šādi rīkojoties, tiesa ar savu vērtējumu neaizstāj kompetentās iestādes vērtējumu, saskaņā ar kuru uzticības

zaudēšana ir neapstrīdama, bet tā tikai pārbauda, vai iestādes pamatojumā, kas ir iestādes pieņemtā lēmuma pamatā, nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2013. gada 11. septembris, L/Parlaments, T-317/10 P, EU:T:2013:413, 70. punkts).

31 Šajā lietā, runājot par uzticības zaudēšanas iemeslu, kas ir lēmuma par līguma izbeigšanu pamatā, Parlaments balstās uz faktiem, ka tika veiktas nepaziņotas ārējas darbības. Līdz ar to ir jāpārbauda, vai Parlaments ir pieļāvis acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka šie fakti var izraisīt Eiropas Parlamenta deputāta minēto uzticības zaudēšanu (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2013. gada 11. septembris, L/Parlaments, T-317/10 P, EU:T:2013:413, 76. punkts).

32 Šajā saistībā uzreiz ir jānorāda, ka Parlaments neapstrīd pašu par sevi to, ka tika veiktas darbības, ko prasītājs aprakstījis 2016. gada 9. maija paziņojumā un ko veido juridiskās profesijas pienākumu pildīšana paralēli ADP pienākumiem, proti:

– pirmkārt, politiska patvēruma pieteikumu iesniegšana Krievijas, Francijas, Šveices un Andoras iestādēs, lai Eiropas Parlamenta deputātam tiktu svītrots četru gadu cietumsods, kurš ticis piespriests [*konfidenciāli*], tostarp apelācijas sūdzības iesniegšana par lēmumu atteikt piešķirt patvērumu šim deputātam, attiecībā uz ko prasītājs tostarp apgalvo, ka ir saņēmis minētā deputāta pilnvarojumu;

– otrkārt, pensionēto vai minimālo algu saņemošo [*konfidenciāli*] valstspiederīgo iesaistīšana un to pārstāvība kā advokātam strīdos, ko izskatīja [*konfidenciāli*] tiesas, lai šis deputāts tiktu raksturots kā "cilvēktiesību aizstāvis" un lai viņa ieslodzīšana kļūtu sarežģītāka;

– treškārt, šā paša deputāta pārstāvība Eiropas ombudā, Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību komitejā un Eiropas Cilvēktiesību tiesā lietās, kas attiecas uz minēto deputātu, tostarp saistībā ar, pirmkārt, [*konfidenciāli*] iestāžu pēc tam, kad attiecīgajam deputātam [*konfidenciāli*] tika piespriests cietumsods, iesniegtā pieteikuma par parlamentārās imunitātes atcelšanu apstrīdēšanu un, otrkārt, pret attiecīgo deputātu ierosinātā kriminālprocesa rezultātā [*konfidenciāli*] tiesu iestāžu noteiktā mājas aresta apstrīdēšanu.

33 Tieši otrādi, atbildot uz pamatu par nepietiekamu pamatojumu, Parlaments, pamatojoties uz 2016. gada 9. maija paziņojumu, apgalvo, ka prasītājam ir bijis zināms par to, kādas ārējas darbības ir uzticības saiknes zuduma pamatā. Šajā saistībā no lietas materiāliem neizriet, ka lēmumā par līguma izbeigšanu minēto saiknes zudumu būtu varējušas izraisīt kādas citas darbības, nevis tās, ko Parlaments ir norādījis, lai pamatotu, ka tā sniegtais pamatojums ir pietiekams.

34 Šajā kontekstā ir jānosaka, vai saskaņā ar judikatūru (skat. šā sprieduma 29.–31. punktu) tas, ka prasītājs ir veicis attiecīgās ārējās darbības, varēja izraisīt Eiropas Parlamenta deputāta minēto un IPNL lēmumā par līguma izbeigšanu norādīto uzticības saiknes zaudēšanu.

35 Šajā saistībā, pirmkārt, no lietas materiālu elementiem izriet, ka Eiropas Parlamenta deputātam ne tikai bija zināms par attiecīgajām ārējām darbībām, bet ka turklāt to pamatā bija viņa tiešā iniciatīva.

36 Vispirms, runājot par strīdiem, ko izskatījušas [*konfidenciāli*] tiesas, no 2016. gada 9. maija paziņojumā minētajām un prasītāja iesniegtajām (minētā paziņojuma A.3.3. un A.3.4. pielikums) e-pasta vēstulēm izriet, ka Eiropas Parlamenta deputāts personīgi uzraudzīja attiecīgo [*konfidenciāli*] valstspiederīgo iesaistīšanu un pārstāvību šajos strīdos un tātad bija par to "informēts".

37 Šo vērtējumu apstiprina ar attiecīgajiem strīdiem saistīto personu ar godavārdu apliecināts paziņojums (2016. gada 9. maija paziņojuma A.3.5. pielikums), saskaņā ar kuru "[Eiropas Parlamenta deputāts] [paskaidroja], kliedējot jebkādas šaubas, ka tiesvedība būšot bez maksas un ka [ADP] tikšot samaksāts par šī uzdevuma veikšanu no [viņa] parlamentārās aploksnes [..]", un saskaņā ar kuru tika noslēgta

"mutiska" vienošanās ar minēto deputātu par to, ka "tā vietā, lai maksātu par tiesvedību, ko piedāvājis [šis deputāts], [iesaistītajai personai] [bija] publiski jāatbalsta partija [..] parlamentāro vēlēšanu laikā, jāpiedalās televīzijas raidījumos, kā arī citos plašsaziņas līdzekļu pasākumos".

38 Turpinājumā, runājot par Eiropas Parlamenta deputāta pārstāvību Eiropas vai starptautiskās tiesās vai organizācijās, prasītājs iesniedz pārstāvības pilnvarojumu, kuru, kā tas apgalvo, ir parakstījis pats minētais deputāts (2016. gada 9. maija paziņojuma A.3.6. un A.3.7. pielikums), ko Parlaments neapstrīd.

39 Visbeidzot, runājot par patvēruma pieteikumu iesniegšanu Eiropas Parlamenta deputāta labā, prasītājs norāda, ka 2013. gada 24. februārī minētais deputāts [*konfidenciāli*] televīzijā publiski paziņojis, ka tad, ja apelācijas tiesa apstiprinās tam piespriesto cietumsodu, viņš lūgs politisko patvērumu Eiropas Savienības dalībvalstīs. Šajā saistībā viņš pievienoja rakstu presē, kas apstiprina šo paziņojumu (2016. gada 9. maija paziņojuma A.3.19. pielikums). Vēl viņš apraksta darbības, kas veiktas, lai šim deputātam iegūtu politisko patvērumu Andorā, Šveicē, Krievijā un Francijā, un pievieno aviobiļetes, kas atbilst šiem galamērķiem (minētā paziņojuma A.3.15. līdz A.3.18. pielikums). Parlaments neapstrīd nevienu no šiem dokumentiem un paziņojumiem.

40 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Eiropas Parlamenta deputāts nevarēja nezināt, ka prasītājs pildīja juridiskās profesijas pienākumus paralēli saviem ADP amata pienākumiem, jo, kā izriet no lietas materiāliem, prasītājs šos pienākumus pildīja pēc šā deputāta norādījumiem.

41 Otrkārt, PDNK VII sadaļas piemērošanas noteikumu, kas pieņemti ar Parlamenta Prezidija 2009. gada 9. marta lēmumu un pēdējo reizi grozīti ar Parlamenta Prezidija 2014. gada 14. aprīļa lēmumu, 6. panta 2. punktā ir paredzēts, ka atbildīgais deputāts tiek "uzklausīts" paziņošanas par ārēju darbību gadījumā. Nekas neliecina, ka IPNL būtu uzklausījusi Eiropas Parlamenta deputātu par attiecīgajām "ārējām darbībām". Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka nav ticams, ka šis pats deputāts nebūtu zinājis, ka prasītājs nav paziņojis IPNL par šīm darbībām, ko veido juridiskās profesijas pienākumu izpilde, aizstāvot viņa paša intereses, atbilstoši Civildienesta noteikumu 12.b panta 1. punktam.

42 Līdz ar to Parlaments acīmredzami kļūdaini ir uzskatījis, ka tas, ka prasītājs nav paziņojis par attiecīgajām ārējām darbībām, varētu izraisīt uzticības zaudēšanu Eiropas Parlamenta deputātam PDNK 139. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē, lai arī šis deputāts nevar apgalvot, ka nav zinājis, ka attiecībā uz šīm darbībām Parlamentā nav iesniegts atļaujas pieteikums atbilstoši Civildienesta noteikumu 12.b panta 1. punktam.

43 Vispirms – no 2016. gada 9. maija paziņojuma un šā sprieduma 37. punktā minētā paziņojuma izriet, ka Eiropas Parlamenta deputāts nevarēja saprātīgi gaidīt, ka, ņemot vērā attiecīgo ārējo darbību būtību, par tām tiks paziņots Parlamentam, iesniedzot formālu pieteikumu atļaujas veikt ārējas darbības saņemšanai atbilstoši Civildienesta noteikumu 12.b panta 1. punktam.

44 Visbeidzot, pretēji Parlamenta apgalvotajam (skat. šā sprieduma 26. punktu), no lietas materiāliem izriet, ka iemesls, ko Eiropas Parlamenta deputāts ir norādījis, lai pamatotu lēmumu par līguma izbeigšanu, – proti, uzticības zaudēšana – nešķiet ticams. Līdz ar to, apmierinot minētā deputāta šā iemesla dēļ iesniegto pieteikumu par prasītāja ADP līguma izbeigšanu, IPNL ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

45 Tādējādi trešais pamats ir jāatzīst par pamatotu un jāapmierina prasījumi atcelt lēmumu par līguma izbeigšanu, bet pārējie pamati, tostarp devītais pamats, kura pieņemamība tiek apstrīdēta, nav jāizvērtē.

Par prasījumiem atlīdzināt kaitējumu

46 Prasības pieteikumā prasītājs lūdz piespriest Parlamentam izmaksāt viņam summu 100 000 EUR kā atlīdzību par morālo kaitējumu, kāds viņam esot nodarīts.

47 Iebildumu rakstā Parlaments apgalvo, ka prasījumi par kaitējuma atlīdzību ir nepieņemami, jo tajos neesot ievērotas Reglamenta 76. panta d) punktā paredzētās prasības. Atbilstoši tā norādītajam, lai arī prasības pieteikumā ir iekļauta prasība par kaitējuma atlīdzību, šīs prasības pamatojumam neesot iesniegts neviens arguments.

48 Prasītājs replikā tostarp uzsver, ka Eiropas Parlamenta deputāts pret viņu esot veicis iebiedēšanas darbības. Šajā saistībā viņš pievieno uzklausīšanas protokolu, kas Beļģijas policijā notikusi saistībā ar apgalvoto viņa nelikumīgo brīvības atņemšanu Parlamenta telpās (2016. gada 9. maija paziņojuma A.3.14. pielikums).

49 Parlaments atbildes rakstā uz repliku atkārto, ka saskaņā ar judikatūru prasības pieteikumā par kaitējuma atlīdzināšanu, kuru, iespējams, ir radījusi Savienības iestāde, ir jābūt iekļautiem pierādījumiem, kas ļauj identificēt rīcību, kurā prasītājs vaino iestādi, iemesliem, kuru dēļ tas uzskata, ka pastāv cēloniskā sakarība starp rīcību un, iespējams, ciesto kaitējumu, kā arī kaitējuma raksturam un apmēram. Tomēr prasītājs prasības pieteikumā neesot norādījis iemeslus, kādēļ viņš uzskata, ka pastāv cēloņsakarība starp norādīto rīcību un apgalvoto kaitējumu. Prasības pieteikumā pilnībā neesot norādīts šā kaitējuma raksturs un apmērs.

Par prasības atlīdzināt morālo kaitējumu pieņemamību

50 Ir jākonstatē, pirmkārt, ka no prasības pieteikuma pietiekami skaidri izriet, ka atbilstoši prasītāja norādītajam ar lēmumu par līguma izbeigšanu viņam ticis nodarīts morālais kaitējums, un, otrkārt, ka prasība par šā kaitējuma atlīdzināšanu ir izteikta skaitļos.

51 Šādos apstākļos Parlaments nevar apgalvot, ka prasījumi par kaitējuma atlīdzināšanu ir nepieņemami tādēļ, ka prasītājs nebūtu precīzi norādījis tam, iespējams, nodarītā kaitējuma būtību un apmēru un iemeslus, kādēļ viņš uzskata, ka pastāv cēloņsakarība starp Parlamenta rīcību un minēto kaitējumu.

52 Turpretī ir jākonstatē, ka replikā minētie iebiedēšanas fakti, kuros, kā apgalvots, esot vainojams Eiropas Parlamenta deputāts, ir jānodala no prasījumos par atcelšanu Parlamentam pārmestās prettiesiskās rīcības.

53 Lai arī prasījumi par kaitējuma atlīdzināšanu ir pieņemami, arī ja administrācijai iepriekš nav ticis iesniegts šāds pieteikums, pastāvot tiešai saiknei starp minētajiem prasījumiem un prasību atcelt tiesību aktu, situācija ir cita, ja apgalvotais kaitējums ir radies administrācijas izdarīto pārkāpumu vai bezdarbības dēļ, kas ir jānošķir no prasībā atcelt tiesību aktu minētās rīcības. Pēdējā minētajā gadījumā, ja apgalvotais kaitējums nav radies akta, kura atcelšana ir lūgta, dēļ, bet citu kļūdu un bezdarbības dēļ, ko esot pieļāvusi administrācija, pirmstiesas procedūra obligāti ir jāsāk ar lūgumu, kurā administrācija ir aicināta atlīdzināt šo kaitējumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 22. septembris, *Gioria*/Komisija, F-82/14, EU:F:2015:108, 74. punkts un tajā minētā judikatūra).

54 Šajā lietā ir jākonstatē, ka pirmstiesas procedūrā par prasītāja minēto iebiedēšanu netika iesniegta prasība atlīdzināt kaitējumu, un tādēļ, pieņemot, ka prasītājs lūdz atlīdzinājumu arī par šiem iebiedēšanas faktiem, šī prasība būtu jānoraida kā nepieņemama pirmstiesas procedūras noteikumu neievērošanas dēļ.

55 No iepriekš izklāstītā izriet, ka prasījumi par kaitējuma atlīdzinājumu ir pieņemami tikai, ciktāl tie attiecas uz kaitējumu, kas saistīts ar lēmumu par līguma izbeigšanu.

Par prasības atlīdzināt morālo kaitējumu, kas saistīts ar lēmumu par līguma izbeigšanu, pamatotību

56 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru iestādes atbildība iestājas, ja tiek izpildīts nosacījumu kopums attiecībā uz iestādei pārmestās rīcības prettiesiskumu, zaudējumu faktisko pastāvēšanu un cēloņsakarības esamību starp rīcību un apgalvotajiem zaudējumiem (skat. spriedumu, 1994. gada 1. jūnijs, Komisija/ *Brazzelli Lualdi* u.c., C-136/92 P, EU:C:1994:211, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Vispirms, šajā lietā tika konstatēts Parlamenta rīcības prettiesiskums. Tad lēmuma par līguma izbeigšanu pamatojumam norādītais iemesls ir balstīts uz mākslīgu pamatu, kurš prasītājam varēja izraisīt netaisnīguma izjūtu un tādēļ – morālo kaitējumu. Visbeidzot, pastāv cēloņsakarība starp Parlamenta rīcību un minēto kaitējumu, kas izriet no minētā lēmuma.

58 Tomēr, runājot par morālo kaitējumu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas un Vispārējās tiesas iedibināto judikatūru tas, ka tiek atcelts administratīvs akts, ko ir apstrīdējis ierēdnis, pats par sevi ir atbilstošs atlīdzinājums, kas principā ir pietiekams, lai atlīdzinātu jebkādu morālo kaitējumu, kāds tam varētu būt nodarīts, un ka prasībai par zaudējumu atlīdzību nav priekšmeta (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1990. gada 7. februāris, *Culin*/Komisija, C-343/87, EU:C:1990:49, 26. punkts, un 2004. gada 21. janvāris, *Robinson*/Parlaments, T-328/01, EU:T:2004:13, 79. punkts).

59 Taisnība, ka Savienības tiesa gan ir pieļāvusi atsevišķus izņēmumus no šī noteikuma un it īpaši turpmāk minētos. Pirmkārt, prettiesiska administrācijas akta atcelšana nevar būt pilns morālā kaitējuma atlīdzinājums, ja šajā aktā ir ietverts ieinteresētās personas spēju vai uzvedības vērtējums, kas var viņu aizskart. Otrkārt, apstrīdētā akta atcelšana nevar būt pilns ciestā morālā kaitējuma atlīdzinājums, ja pieļautais prettiesiskums ir bijis īpaši smags. Treškārt, ir ticis nospriests, ka prettiesiska akta atcelšana, ja tam nav lietderīgās iedarbības, nevar pati par sevi būt atbilstoša un pietiekama visa ar atcelto aktu nodarītā morālā kaitējuma atlīdzība (skat. spriedumus, 2010. gada 9. marts, N/Parlaments, F-26/09, EU:F:2010:17, 103., 105. un 107. punkts un tajos minētā judikatūra, un 2011. gada 5. jūlijs, V/Parlaments, F-46/09, EU:F:2011:101, 169., 171. un 173. punkts un tajos minētā judikatūra).

60 Tomēr šajā lietā nešķiet, ka prasītājs būtu kādā no šā sprieduma 59. punktā minētajām situācijām. Proti, pirmkārt, lēmumā par līguma izbeigšanu, kas ir balstīts uz nepaziņošanu par ārējām darbībām, nav ietverts prasītāja spēju vai uzvedības vērtējums, kas varētu viņu aizskart, otrkārt, Parlamenta rīcības prettiesiskums nav īpaši smags judikatūras izpratnē, un, treškārt, lēmumam par līguma izbeigšanu nav atņemta visa tā lietderīgā iedarbība.

61 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasījumi par kaitējuma atlīdzināšanu šajā lietā ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

62 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.

63 Tā kā Parlamentam spriedums galvenokārt ir nelabvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar prasītāja prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta)

nospriež:

1) Atcelt Parlamenta 2016. gada 24. jūnija lēmumu par L akreditēta deputāta palīga līguma izbeigšanu.

2) Prasību pārējā daļā noraidīt.

3) Eiropas Parlaments atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Gervasoni Madise da Silva Passos

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2019. gada 7. martā.

[Paraksti]